

Népegészségügyi termékadó 2017.

Az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény módosításáról szóló 2016. évi LXVI. törvény, illetve az egyes adótörvények és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2016. évi CXXV. törvény 2017. január 1-jei hatállyal módosította a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvényt (a továbbiakban: Neta tv.).

A módosítás az értelmező rendelkezések közé beemelte a tejalapanyag, az édesítőszer és a gyógynövényes ital fogalmát. Módosult három – már korábban is létező – definíció, vagyis az, hogy a Neta tv. alkalmazásában mi minősül adalékanyagnak, gyógynövénynek, illetve egészségmegőrző programnak. Továbbá változott az ízesített sör, az alkoholos frissítő és az alkoholos ital meghatározása.

1. Fontosabb fogalmak (illetve új fogalom)

1.1 Előrecsomagolt termék a termék és az azt tartalmazó egyedi csomagolás kombinációja, ha

a) a terméket nem a fogyasztó vagy a végső felhasználó jelenlétében csomagolják,

b) a csomagolásban található termék mennyisége előre meghatározott,

c) a b) pont szerinti mennyiség a csomagolás felbontása vagy észrevehető módosítása nélkül nem változtatható meg, és

d) a terméket olyan névleges mennyiségű egységekben értékesítik, amelyek

da) megegyeznek a csomagoló által előre meghatározott értékekkel (ideértve bármely olyan hozzáadott mennyiséget, amelyre a jelölésen hivatkozás történik),

db) tömeg- vagy térfogategységekben vannak meghatározva.

Előrecsomagolt terméknek minősül az az a)-c) pontokban foglalt feltételeknek megfelelő termék is, amelyet darabonként csomagolnak, függetlenül attól, hogy azt a fogyasztó részére milyen módon (darabonként vagy tömeg alapján) értékesítik.¹

Fenti pontokban meghatározott feltételeknek egyidejűleg kell teljesülniük ahhoz, hogy egy termék elnyerje az előrecsomagolt termék státuszát.

1.2 Értékesítésnek minősül az adóköteles termék ellenérték fejében történő átadása akként, hogy az az átvevőt tulajdonosként való rendelkezésre jogosítja.² Az ingyenes átadásra a jogszabályi definíció nem terjed ki.

1.3 Beszerzés alatt terméknek az Áfa tv.³ szerinti Közösségen belüli beszerzése, importja értendő.⁴

1.4 Adalékanyag az élelmiszer-adalékanyagokról szóló, 2008. december 16-ai 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti élelmiszer-adalékanyag és az élelmiszerekben és azok felületén használható aromákról és egyes, aroma tulajdonságokkal rendelkező élelmiszer-

¹ Neta tv. 1. § 4. pont

² Neta tv. 1. § 5. pont

³ Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVI. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.)

⁴ Neta tv. 1. § 13. pont

összetevőkről, valamint az 1601/91/EGK tanácsi rendelet, a 2232/96/EK és a 110/2008/EK rendelet, valamint a 2000/13/EK irányelv módosításáról szóló, 2008. december 16-ai 1334/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti aroma és aroma tulajdonságokkal rendelkező élelmiszer-összetevő, ide nem értve a 1333/2008/EK rendelet II. melléklet B. részének 1. Színezékek felsorolásában meghatározott színezőanyagként használt karamellt és az 1334/2008/EK rendelet 3. cikk (2) bekezdés d) pont ii. alpontja szerinti gyógynövénykivonatot.⁵

Élelmiszer-adalékanyagnak minősül bármely olyan anyag, amelyet – tekintet nélkül arra, hogy van-e tápértéke vagy sem – élelmiszerként önmagában általában nem fogyasztanak és nem használnak élelmiszerek jellemző összetevőjeként, továbbá amelynek az élelmiszer gyártása, feldolgozása, elkészítése, kezelése, csomagolása, szállítása vagy tárolása során az élelmiszerhez technológiai célból történő szándékos hozzáadása azt eredményezi vagy ésszerűen elvárhatóan azt eredményezheti, hogy önmaga vagy származékai közvetlenül vagy közvetve az élelmiszer összetevőjévé válnak. Élelmiszer-adalékanyagok például a színezékek, a tartósítószer, az ízfokozók.

Az aroma olyan termék, amelyet nem szándékoznak önmagában fogyasztani, hanem illat és/vagy íz kialakítása vagy változtatása céljából adnak az élelmiszerhez.

*1.5 Gyógynövénynek minősül a növény azon része (különösen a növény szerve, gyökere, levele, virága, termése), melyet a benne lévő hatóanyag miatt a gyógyászatban alkalmaznak.*⁶

*1.6 Egészségmegőrző program az adóalany – erőforrás-kiáramlással (költségekkel) járó – vagy az egészségügyi államigazgatási szerv egészséges étkezésre, életmódra, a sportolás elősegítésére, ösztönzésére irányuló minden olyan tevékenysége, akciója, programja, amely bármely magánszemély által, ingyenesen vagy legfeljebb 500 forint ellenében érhető el.*⁷

*1.7 Tejalapanyagnak minősül a termékben található tej, tejtermék (különösen joghurt, kefir, vaj, túró, tejszín, tejpor, sajt, író).*⁸

*1.8 Édesítőszer az 1333/2008/EK rendelet II. melléklet B. részének 2. Édesítőszer felsorolásában szereplő anyagok.*⁷ Ilyen például a szorbit, az aszpartám, a ciklamát, a szacharin, a xilit, az eritrit stb.

*1.9 Gyógynövényes ital a Jöt.*⁸ szerinti alkoholterméknek minősülő, adalékanyagot nem tartalmazó, legalább hét különböző növényből származó gyógynövény felhasználásával előállított ital – ide nem értve az EK rendelet II. számú melléklete 31. pontja szerinti ízesített vodkát – ha annak összes gyógynövénytartalma meghaladja a 3 gramm gyógynövény (vagy ennek megfelelő hatóanyag-tartalmú gyógynövénykivonatot)/100 milliliter mennyiséget, és a felhasznált hét különböző növényből származó gyógynövényből – növényenként – legalább 0,2 gramm gyógynövény (vagy ennek megfelelő hatóanyag-tartalmú gyógynövénykivonatot)/100 milliliter

⁵ Neta tv. 1. § 15. pont

⁶ Neta tv. 1. § 16. pont

⁷ Neta tv. 1. § 19. pont

⁸ Neta tv. 1. § 20. pont

⁷ Neta tv. 1. § 21. pont

⁸ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló – 2016. december 31-én hatályos – 2003. évi CXXVII. törvény

mennyiséget tartalmaz, azzal, hogy a gyógynövénymennyiséget 15%-os nedvességtartalmú gyógynövénymennyiségre átszámítva kell figyelembe venni és az ital ízében és illatában a felhasznált gyógynövények íze és illata a domináns.⁹

2. Adóköteles termékkörök

2.1 Üdítőital

Adóköteles terméknek minősül az előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, hozzáadott cukrot¹⁰ tartalmazó és 8 gramm cukor/100 milliliter mennyiséget meghaladó összucortartalmú

a) 2009, 2202 vámtarifaszám¹¹ alá tartozó – energiatálnak nem minősülő – termék, a legalább 25% gyümölcs-, illetve zöldség-hányadot tartalmazó nektárok, gyümölcslevek és zöldséglevek, valamint a legalább 50 %-ban tejalapanyag felhasználásával készült termékek kivételével,

b) szörp¹², a Magyar Élelmiszerkönyv szerinti kivonat alapú szörpök, valamint a legalább 25% gyümölcs-, illetve zöldség-hányadot tartalmazó szörpök kivételével.¹³

2.2 Energiaital

Adóköteles terméknek minősül az előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, a 2009, 2202 vámtarifaszám alá tartozó termék, ha metil-xantint tartalmaz, ideértve azt az esetet is, ha a metil-xantint a termék valamely összetevője tartalmazza és

a) taurint¹⁴ tartalmaz, ideértve azt az esetet is, ha a taurint a termék valamely összetevője tartalmazza, feltéve, hogy metil-xantin-tartalma meghaladja az 1 milligramm metil-xantin/100 milliliter mennyiséget vagy taurintartalma meghaladja a 100 milligramm/100 milliliter mennyiséget, vagy

b) metil-xantin tartalma meghaladja a 15 milligramm/100 milliliter mennyiséget.¹⁵

Metil-xantin alatt a koffeint, a teobormint és a teofillint kell érteni.¹⁶ Az energiatál cukortartalmának nincs jelentősége.

2.3 Előrecsomagolt cukrozott készítmény

Adóköteles terméknek minősül az előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, hozzáadott cukrot tartalmazó

a) 1704, 1905, 2105 vámtarifaszám alá tartozó termék, ha összucortartalma meghaladja a 25 gramm cukor/100 gramm mennyiséget, ide nem értve azt a terméket, amely legalább 20 gramm méz/100 gramm mennyiséget tartalmaz, feltéve, hogy cukortartalma nem haladja meg a 40 gramm cukor/100 gramm mennyiséget,

b) 1806 vámtarifaszám alá tartozó termék a legalább 50 %-ban tejalapanyag felhasználásával készült termékek kivételével, ha hozzáadott cukrot tartalmaz és

⁹ Neta tv. 1. § 22. pont

¹⁰ Neta tv. 1. § 2. pont

¹¹ Neta tv. 1. § 7. pont

¹² Neta tv. 1. § 14. pont

¹³ Neta tv. 2. § a) pont

¹⁴ Neta tv. 1. § 9. pont

¹⁵ Neta tv. 2. § b) pont

¹⁶ Neta tv. 1. § 12. pont

összcukortartalma meghaladja a 40 gramm cukor/100 gramm mennyiséget és kakaótartalma 40 gramm/100 gramm terméknel alacsonyabb.¹⁷

Az adóköteles termék hozzáadott cukortartalma alatt azt a cukortartalmat kell érteni, amelyet nem a termék valamely természetes összetevője tartalmaz, hanem amelyet adalékanyagként adnak a termékhez. Vagyis a hozzáadott cukortartalom kifejezés azt jelenti, hogy a termék a benne lévő alkotóelem, pl. gyümölcs, méz, liszt, tej cukortartalmán túl a 1701, 1702 vámtarifaszám alá tartozó cukrot is tartalmaz.

Ezen termékeknel a jogszabály nem tartalmaz utalást arra vonatkozóan, hogy a terméknek azonnali fogyasztásra alkalmasnak kell lennie, tehát például a fagyasztott termékek is adókötelesek.

A késztermékek és az alapanyagok elhatárolása a Neta tv. szövegében nem jelenik meg. Ez a fajta megkülönböztetés a jogalkotó szándéka szerinti jogértelmezést tükrözi. Az adókötelezettség szempontjából elsősorban nem az a meghatározó, hogy az adóköteles termék ipari felhasználás vagy fogyasztás céljából, kis- vagy nagykereskedelmi forgalomban, továbbfelhasználó vagy végső felhasználó, illetve fogyasztó részére kerül értékesítésre. Ugyanakkor az ipari felhasználóknak további feldolgozásra szállított alapanyagok közül azok minősülnek adóköteleseknek, amelyek – bár alapanyagként, illetve más termék összetevőjeként is szolgálnak – az értékesítési formájuk szerint egyúttal fogyasztásra alkalmas készterméknek is tekinthetők (pl. a marcipánfigurák előállítására alkalmas marcipánrudak). A tankautóban, konténerben, zsákban, vödörben ömlesztve átadott, kisebb csomagolási egységekre nem bontott – előrecsomagolt terméknek nem minősülő – termék nem tartozik e körbe.

2.4 Sós snack

Adóköteles terméknek minősül az előrecsomagolt terméként forgalomba hozott – előrecsomagolt cukrozott készítménynek nem minősülő – 1905, 2005 20 20, 2008 vámtarifaszám alá tartozó, gabona, burgonya vagy olajos magvak felhasználásával készült, sütött, extrudált vagy pörkölt, ízesített és azonnali fogyasztásra alkalmas termék, ha sótartalma¹⁸ meghaladja az 1 gramm só/100 gramm mennyiséget, ide nem értve a kenyeret és a Magyar Élelmiszerkönyv szerinti, legfeljebb 2 gramm só/100 gramm sótartalmú sütőipari terméket.¹⁹

A jogszabály három feldolgozási eljárást (sütött, extrudált, pörkölt) nevesít. Azok a termékek, amelyek a jogszabályi kritériumoknak megfelelnek, de más technológiával készülnek (pl. pirítással, puffasztással), nem termékadó-kötelesek.

A sós snack definíciójának lényegi eleme, hogy a terméknek azonnali fogyasztásra alkalmasnak kell lennie. Tehát csupán azok a termékek tartoznak e körbe, amelyek a csomagolás felnyitását követően azonnal ehetőek. Ebből következően nem tartoznak ide sem a fagyasztott termékek (pl. mirelit pizza), sem a melegítésre szoruló termékek, még akkor sem, ha egyébként a többi feltételnek megfelelnek.

¹⁷ Neta tv. 2. § c) pont

¹⁸ Neta tv. 1. § 3. pont

¹⁹ Neta tv. 2. § d) pont

2.5 *Ételízesítő*

Adóköteles terméknek minősül az előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, a 2103, 2104 vámtarifaszám alá tartozó – gyermektápszernak, fogyasztásra kész levesnek vagy mártásnak nem minősülő – termék, ha sótartalma meghaladja az 5 gramm só/100 gramm mennyiséget, kivéve a mustár, a ketchup és az olyan, nem szárított, aprított vagy pépesített, sózott ételízesítő zöldség készítményt, amelynek sótartalma nem haladja meg a 15 gramm só/100 gramm mennyiséget.²⁰

A kivételek között szereplő mustár és ketchup sótartalmától függetlenül nem tartozik a Neta tv. hatálya alá. A sótartalom tekintetében meghatározott feltétel (15 g só/100 g) kizárólag a nem szárított, aprított vagy pépesített zöldség készítményre vonatkozik.

Az ételízesítők olyan adóköteles késztermékek, amelyek felhasználási módjukra tekintettel minden esetben alapanyagok is, így az ilyen módon való elhatárolás esetükben nem értelmezhető. Amennyiben a jogszabályi feltételek fennállnak, az előre meghatározott csomagolási egységekben kiszerelt ételízesítők – a kiszerelés mennyiségétől függetlenül – termékadó-köteles terméknek minősülnek.

2.6 *Ízesített sör*

Adóköteles terméknek minősül az előrecsomagolt termékként forgalomba hozott – üdítőitalnak nem minősülő – olyan ital, amely sört²¹ és hozzáadott cukrot, illetve édesítőszer-tartalmaz, ideértve azt az esetet is, ha valamely összetevője tartalmaz cukrot, illetve édesítőszer-tartalmaz, feltéve, hogy a termék cukor-, illetve édesítőszer-tartalma együttesen meghaladja az 5 gramm cukor, illetve ennek megfelelő édesítőszer/100 milliliter mennyiséget.²²

2.7 *Alkoholos frissítő*

Adóköteles terméknek minősül az előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, legfeljebb 5 térfogatszázalék alkoholtartalommal rendelkező, 2208 vámtarifaszám alá tartozó olyan ital, amely üdítőitalt vagy adalékanyagot tartalmaz, feltéve, hogy a termék hozzáadott cukrot, illetve édesítőszer-tartalmaz és a cukor-, illetve édesítőszer-tartalma együttesen meghaladja az 5 gramm cukor, illetve ennek megfelelő édesítőszer/100 milliliter mennyiséget.²³

2.8 *Gyümölcsíz*

Adóköteles terméknek minősül az előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, a 2007 vámtarifaszám alá tartozó termék, ha hozzáadott cukrot tartalmaz és cukortartalma meghaladja a 35 gramm cukor/100 gramm mennyiséget, a Magyar Élelmiszerkönyv szerinti extradzsem, extrazselé, marmelád és különleges minőségű lekvárok kivételével.²⁴

2.9 *Alkoholos ital*

Adóköteles terméknek minősül az előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, a Jöt. szerinti alkoholterméknek minősülő ital, ide nem értve az alkoholos frissítőt, a gyümölcs párlatot, a gyógynövényes italt és a Jöt. 68. § (1) bekezdése hatálya alá tartozó alkoholterméket.²⁵

²⁰ Neta tv. 2. § e) pont

²¹ Neta tv. 1. § 10. pont

²² Neta tv. 2. § f) pont

²³ Neta tv. 2. § g) pont

²⁴ Neta tv. 2. § h) pont

²⁵ Neta tv. 2. § i) pont

A Jöt. szerint alkoholtermék alatt érteni kell a 2204, a 2205, a 2206 vámtarifaszámú, 22 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú terméket; a 2207 és a 2208 vámtarifaszámú, 1,2 térfogatszázaléknál nagyobb alkoholtartalmú terméket; valamint a 2207 és 2208 vámtarifaszámú terméket oldott vagy oldatlan állapotban tartalmazó, 1,2 térfogatszázalékot meghaladó alkoholtartalmú, a 2204-2208 vámtarifaszámok alá nem tartozó terméket.

A Jöt. 68. § (1) bekezdése hatálya alá tartozik az alkoholtermékek adómentes felhasználása gyógyszerek, gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmények előállításához.

Amennyiben egy konkrét termék vámtarifaszámának meghatározása, összetételének megállapítása problémát jelent az adózónak, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szakértői Intézete (1163 Budapest, Hősök Fasora 20-24., Tel.: 403-5090, 402-2233; E-mail: szi@nav.gov.hu) – költségtérítés ellenében – segítséget tud nyújtani.

3. Adókötelezettség

Adókötelezettség terheli az adóköteles termék

- a) első olyan értékesítését, amelynek a teljesítési helye²⁶ belföld²⁷;
- b) beszerzését akkor, ha azt az adóalany belföldön saját termék előállításához használja fel és az előállított terméket akként értékesíti, hogy az értékesítés nem felel meg az Áfa tv. 89. § (1) bekezdése vagy 98. §-a szerinti feltételeknek.²⁸

Az adó alanya az adóköteles termék értékesítéséről kiállított számlán, számviteli bizonylaton, vagy ha számla, számviteli bizonylat kiállítására nem kötelezett vagy azt elmulasztotta, az értékesítésről szóló okiraton köteles feltüntetni, hogy az adókötelezettség őt terheli.²⁹

Az adóalanyának a számlázáradékban csupán azt kell szerepeltetnie, hogy az adókötelezettség őt terheli. Papíralapú számla esetében ez egyszerűen például „a népegészségügyi termékadó kötelezettség az eladót terheli” szöveg rábélyegzésével, míg elektronikus számla esetén külön soron szerepeltethető.

Alapvetően a számla adattartalmának az Áfa tv-ben meghatározott feltételeknek kell megfelelnie, melynek értelmében a termékadó-köteles termék értékesítése kapcsán kiállított számlán – többek között – az értékesített termék megnevezésének és mennyiségének szerepelnie kell.³⁰

A Neta tv. a termékadó összegének számlán való feltüntetését nem írja elő, mindazonáltal azt nem is tiltja meg. A lényeg, hogy az adóalanyának az adókötelezettség számlán történő feltüntetését úgy kell megvalósítania, hogy az bárki számára egyértelmű és érthető legyen, illetve abból világosan kitűnjön, hogy az adókötelezettség őt terheli.

A népegészségügyi termékadó az általános forgalmi adó alapját képezi. Az Áfa tv. szerint termék értékesítése, szolgáltatás nyújtása esetében az adó alapjába beletartoznak az adók, vámok, illetékek, járulékok, hozzájárulások, lefölözések és más, kötelező jellegű befizetések, kivéve

²⁶ Neta tv. 1. § 6. pont

²⁷ Neta tv. 1. § 1. pont

²⁸ Neta tv. 3. § (1) bekezdés

²⁹ Neta tv. 3. § (2) bekezdés

³⁰ Áfa tv. 169. § f) pont

magát az általános forgalmi adót.³¹ Tehát az értékesített termék áfa-alapjába (az ún. nettó, azaz áfa nélküli árba) a termékadó összege beletartozik.

4. Az adó alanya

Az adó alanya

- a) az adóköteles terméket belföldön első alkalommal értékesítő,
- b) az adóköteles terméket beszerző

személy, szervezet.³²

5. Az adó alapja

Az adó alapja az adóalany által értékesített, beszerzett adóköteles termék mennyisége kilogrammban vagy literben kifejezve. Az adóalap meghatározásánál figyelmen kívül kell hagyni a csomagolás tömegét.³³

6. Az adó mértéke³⁴

2015. év	
Termék megnevezése	Adómérték (Ft/l, ill. Ft/kg)
- üdítőital szörp formában	200
- más üdítőital	7
- energiatital metil-xantin és taurin tartalommal	250
- energiatital metil-xantin tartalommal	40
- cukrozott kakaópor ³⁵	70
- előrecsomagolt cukrozott készítmény	130
- sós snack	250
- ételízesítő	250
- ízesített sör	20
- alkoholos frissítő	20
- gyümölcsíz	500
- alkoholos ital, ha alkoholtartalma	
1,2 tf%-nál nagyobb, de az 5 tf%-ot nem haladja meg	20
5 tf%-nál nagyobb, de a 15 tf%-ot nem haladja meg	100
15 tf%-nál nagyobb, de a 25 tf%-ot nem haladja meg	300
25 tf%-nál nagyobb, de a 35 tf%-ot nem haladja meg	500
35 tf%-nál nagyobb, de a 45 tf%-ot nem haladja meg	700
45 tf%-nál nagyobb	900

7. Adómentesség

³¹ Áfa tv. 70. § (1) bekezdés a) pont

³² Neta tv. 4. §

³³ Neta tv. 5. §

³⁴ Neta tv. 6. §

³⁵ Neta tv. 1. § 11. pont

7.1 Mennyiséghez kötött mentesség

Mentesül az adó megfizetése alól az adóköteles termék értékesítését végző adóalany, ha a naptári évben az adóköteles termékből 50 liternél vagy 50 kilogrammnál kisebb mennyiséget értékesít.³⁶

A termékadó-mentes mennyiség meghatározása során az egyes termékkörök mennyiségét együttesen kell figyelembe venni, figyelemmel arra, hogy e termékek egy része folyadék, másik része pedig szilárd halmazállapotú. Ebből az következik, hogy az adóköteles termékek értékesítése akkor mentes a termékadó alól, ha az italtermékekből összességében 50 liter alatti mennyiséget, a szilárd halmazállapotú termékekből pedig összességében 50 kilogrammnál kevesebbet értékesít az adóalany az adóév folyamán.

Amennyiben az adóköteles termékek mennyisége az adott naptári évben eléri, illetve meghaladja az 50 kg-ot, illetve 50 l-t, el kell készíteni a termékadó bevallást. A bevallásban nem csak az érintett termékkör adómentes mennyisége feletti mennyiséget, hanem a naptári évben értékesített valamennyi adóköteles termékkör teljes mennyiségét szerepeltetni kell, illetve az után a termékadót meg kell fizetni, tekintettel arra, hogy az adómentes mennyiségi határ elérése, illetőleg túllépése miatt az adóalany termékadó-mentes státuszát elveszítette.

7.2 Értékesítéshez kötött mentesség

Mentes az adó alól az adóköteles termék első belföldi értékesítése, ha az megfelel az Áfa tv. 89. § (1) bekezdése vagy 98. §-a szerinti feltételeknek.³⁷

Továbbá mentes az adó alól annak az adóköteles terméknek az első belföldi értékesítése, amelyet vevője az Áfa tv. 89. § (1) bekezdése vagy 98. §-a szerinti feltételeknek megfelelően továbbértékesít, feltéve hogy e tényről a vevő az adóalany felé az értékesítéskor nyilatkozik, valamint a továbbértékesítés tényét – a továbbértékesített adóköteles termék mennyiségének közlésével – számára hitelt érdemlően igazolja. Ha a vevő a nyilatkozatában foglaltak ellenére az adóköteles terméket belföldön értékesíti tovább, akkor erről a tényről – a belföldön értékesített termék mennyiségének megjelölésével – az adó alanyát a belföldi értékesítés teljesítési időpontját³⁸ követő 8 napon belül köteles értesíteni. Az adó alanya a vevő által belföldön továbbértékesített adóköteles termék utáni adót – az eredeti esedékességtől számított késedelmi pótlékkal növelten – a vevő által megküldött értesítés kézhezvételének napját magában foglaló adómegállapítási időszakban köteles megállapítani és esedékességkor megfizetni. Amennyiben a vevő a belföldi értékesítésről szóló értesítési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, akkor a belföldön értékesített adóköteles termék után az adóalany által meg nem fizetett adót, a nyilatkozattétel esedékességétől számított késedelmi pótlékot, illetve – ha a mulasztást az állami adó- és vámhatóság tárja fel – a meg nem fizetett adóval összefüggő adóbírságot és késedelmi pótlékot a vevő köteles megfizetni.³⁹

Továbbértékesítés esetén a mentesség egyik feltétele, hogy e tényről a vevő az adóalany felé az értékesítéskor nyilatkozzon. Tehát az adóalany felé a nyilatkozatot a vevő, a számára történő

³⁶ Neta tv. 7. § (1) bekezdés

³⁷ Neta tv. 7. § (2) bekezdés

³⁸ Neta tv. 1. § 8. pont

³⁹ Neta tv. 7. § (3) bekezdés

értékesítés időpontjában köteles megtenni, s ebben ki kell nyilvánítania azt a szándékát, hogy a terméket az Európai Unió másik tagországába vagy harmadik országba történő továbbértékesítés céljából vásárolja. Amennyiben a nyilatkozattételre az értékesítéskor nem került sor, az később nem pótolható. Tehát ez esetben termékadó alóli mentesség nem alkalmazható, miáltal önellenőrzésnek sincs helye.

A mentesség másik feltétele a külföldre történő eladás tényét megtörténtét bizonyító hitelt érdemlő igazolás megküldése az adóalany számára. Hitelt érdemlő igazolásnak minősül minden olyan okmány, amelynek tartalma alapján teljes bizonyossággal megállapítható, hogy a terméket a vevő külföldre értékesítette (pl. a termék külföldre történő kiszállítását tanúsító fuvarokmány, átvételi elismervény hiteles másolata).

Az itt szabályozott adó alóli mentesség (ún. feltételtől függő mentesség) alkalmazásához a jogszabály együttes feltételként írja elő a vevőnek az értékesítéskor az adóalany részére tett nyilatkozatát, valamint a továbbértékesítés tényének adóalany részére történő hitelt érdemlő igazolását. A törvény az igazolás megtörténtére vonatkozóan egzakt határidőt nem határoz meg, viszont – az együttes feltételre tekintettel – az igazolásnak legkésőbb az adó bevallására meghatározott esedékességi időpontig az adóalany rendelkezésére kell állnia.

Amennyiben ezen időpontig a vevő hitelt érdemlően nem tudja igazolni az adóalany részére azt, hogy a terméket a Közösség (Magyarországon kívüli) területére, illetve a Közösség területén kívülre továbbértékesítette, úgy a terméket adóköteles terméknek kell tekinteni, mely után az adóalanynak teljesítenie kell az adókötelezettséget.

Ha a fent megjelölt időpontokat követően a vevő teljesíteni tudja az igazolás feltételét, abban az esetben az adóalany az Art.⁴⁰ 49. § (1) bekezdése alapján a megállapított adót, adóalapot önellenőrzés útján helyesbítheti.

7.3 Beszerzéshez kötött mentesség

Mentes az adó alól annak az adóköteles terméknek a beszerzése, amelyet az adóalany belföldön saját adóköteles termék előállításához használ fel anélkül, hogy a beszerzett termék előrecsomagolt jellegét megváltoztatná.⁴¹

8. Az adó megállapítása

Azon adóköteles termék értékesítése, beszerzése utáni adót kell megállapítani és bevallani, amely adóköteles termék értékesítéséről kiállított

a) számlán, számviteli bizonylaton vagy ezek hiányában bármely más, az értékesítésről kiállított okiraton szereplő teljesítési időpont vagy, ha a teljesítési időpontot nem tüntették fel, akkor a

b) számla, számviteli bizonylat vagy az értékesítésről kiállított más okirat kiállításának időpontja

a bevallási időszakra (a továbbiakban: adómegállapítási időszak) esik.⁴²

Az adó alanya az adóját önadózással állapítja meg.⁴³

⁴⁰ Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény

⁴¹ Neta tv. 7. § (4) bekezdés

⁴² Neta tv. 8. § (1) bekezdés

⁴³ Neta tv. 8. § (2) bekezdés

Ha az adómegállapítási időszakban értékesített adóköteles termék mennyisége a bevallás benyújtását követően csökken, az adó alanya az adó összegét abban az adómegállapítási időszakban jogosult csökkenteni, amelyben a helyesbítésről, érvénytelenítésről szóló számlát, számviteli bizonylatot vagy más okiratot kiállították.⁴⁴

Amennyiben az adó összegét csökkentő, vevőtől történő visszavétel esete áll elő, akkor az így visszavett, majd belföldön újra értékesített termék újraértékesítése a Neta tv. értelmében – tekintettel arra, hogy az előző ügylet voltaképp nem jött létre, illetve az adófizetés sem valósult meg – első értékesítésnek minősül, mely után az adó alanya köteles az adót megfizetni.

Termék visszavásárlása esetén más a helyzet, hiszen ez esetben egy új számlás ügylet jön létre, helyesbítő, érvénytelenítő számla nem készül. Az adóköteles termék mennyiségének, illetve a termékadó összegének csökkentése nem jöhet szóba, ugyanakkor az újraértékesítéskor – figyelemmel arra, hogy az már nem az első belföldi értékesítés – adófizetési kötelezettség sem keletkezik.

Az adó alanya az adó összegét csökkentheti az adómegállapítási időszakban egészségmegőrző programokkal kapcsolatban felmerült költségeivel, ráfordításaival, azzal, hogy a csökkentés összege legfeljebb az egyébként fizetendő adó összegének 10 %-áig terjedhet.⁴⁵

9. Nyilvántartás-vezetési kötelezettség

Az adó alanya olyan nyilvántartást köteles vezetni, amelyből kitűnik

- a) az adómegállapítási időszak első és utolsó napján az adóalany tulajdonában álló és
- b) az adómegállapítási időszakban beszerzett, vevőtől visszavett, más módon kapott, továbbá az adóköteles, adómentesen értékesített, selejtezett, ingyenesen átadott, megsemmisült, eltűnt, más módon az adóalany tulajdonából kikerült adóköteles termék mennyisége termékenkénti bontásban.⁴⁶

Az adó alanya az adómentesen értékesített adóköteles termékekről olyan nyilvántartást köteles vezetni, amelyből kitűnik az adómentes értékesítés keretében eladott adóköteles termékek mennyisége termékenkénti bontásban, mentességi jogcímenként.⁴⁷

A nyilvántartásnak kötött formája nincsen, amennyiben a termékadó-köteles termékek nyilvántartását a fentiekben leírt módon és tartalommal vezetik, az – annak formájától függetlenül – megfelel a jogszabályi előírásoknak.

Természetesen az elszámolási időszakban beszerzett/értékesített termékek nyilvántartásban feltüntetett mennyiségi adatait a befogadott/kiállított számlákkal alá kell tudni támasztani.

Az egyéni vállalkozónak nem minősülő, adófizetésre nem kötelezett magánszemélyt nyilvántartás-vezetési kötelezettség nem terheli.⁴⁸

⁴⁴ Neta tv. 8. § (3) bekezdés

⁴⁵ Neta tv. 8. § (4) bekezdés

⁴⁶ Neta tv. 9. § (1) bekezdés

⁴⁷ Neta tv. 9. § (2) bekezdés

⁴⁸ Neta tv. 9. § (3) bekezdés

10. Eljárási rendelkezések

Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal jár el a Neta tv-ben meghatározott feladatok végrehajtása során.⁴⁹

Az adó alanya bevallási kötelezettségét – általános esetben – a rá irányadó általános forgalmi adó bevallási időszak szerint teljesíti, az általános forgalmi adó bevallására előírt határidőig az e célra rendszeresített elektronikus nyomtatványon (NETA).⁵⁰

Az általános forgalmi adóban alanyi mentességben részesülő adóalany vagy a bevallás benyújtására nem kötelezett általános forgalmi adó alanya, továbbá az általános forgalmi adó alanyának nem minősülő adóalany bevallási kötelezettségét az adóévet követő év második hónapjának 25. napjáig teljesíti az e célra rendszeresített nyomtatványon.⁵¹

Az adóalany adófizetési kötelezettségét a bevallás benyújtására előírt határnapig teljesíti.⁵²

A termékadót a „NAV népegészségügyi termékadó bevételi számla” elnevezésű, 10032000-01077003 számú számlára kell megfizetni.

Az adófizetésre nem kötelezett adóalanyok bejelentkezési és adóbevallás benyújtási kötelezettsége nincs.⁵³

A Neta tv-ben nem szabályozott eljárási kérdésekben az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.⁵⁴

A népegészségügyi termékadóból származó bevétel az Egészségbiztosítási Alap bevételeit képezi.⁵⁵

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

⁴⁹ Neta tv. 10. § (1) bekezdés

⁵⁰ Neta tv. 10. § (2) bekezdés

⁵¹ Neta tv. 10. § (3) bekezdés

⁵² Neta tv. 10. § (4) bekezdés

⁵³ Neta tv. 10. § (5) bekezdés

⁵⁴ Neta tv. 10. § (6) bekezdés

⁵⁵ Neta tv. 11. §